

Ørnbjerg Mølle

Den gamle Ørnbjerg vandmølle er i dag en turistattraktion, der passes og plejes af Ørnbjerg Møllelaug. Fra marts 2012 har det gamle møllehjul – eller rettere en rekonstruktion af den – igen kunnet dreje rundt, og i møllehuset kan man se, hvordan møllemaskineriet har fungeret i gamle dage. Der er parkeringsmuligheder, skolehuset er indrettet til mødested, og ved møllehuset er der fremlagt informationsfoldere. Adressen er Stubbevej 2 B, 7,9 km. fra Ebeltoft og 5 km. fra Feldballe ad hovedvej 21. Afkørslen fra hovedvejen er godt gemt mellem træerne og skiltingen er meget diskret.

Så drejer møllehjulet igen...fra genindvielsen 3. marts 2012. Foto VFH.

På plateauet foran møllehuset lå den store møllegård, der desværre brændte i 1988. Her kan man i dag parkere. Foran os har vi det lille møllehus, og bag det – på nordsiden – finder vi møllehjulet. Til venstre mølledammen. Hvis vi er heldige kan vi nyde synet af vandstæren, der muntret sig i mølleåen, der er Ulstrup å i sit løb mellem Langesø og Stubbe sø.

Det idylliske lille hus syd for mølledammen er ”Skolehuset”, der har rummet lærerindebeboelse i den ene ende, skolestue i den anden. Mølleren var en holden mand, så han havde råd til at ansætte en privatlærerinde til sine børn – der var jo ærlig talt også langt til nærmeste skole.

Området ved Ørnbjerg Mølle, fra Ørnbjerg Møllelaugs folder.

Ørnbjerg Mølle kendes tilbage til 1552, hvor den hørte til Skærsø Gods, der på dette tidspunkt ejedes af rigshovmester Mogens Gøje.

Bortset fra at møllen i perioder var hærget af flyvesand, har den været en god forretning for sin ejer. I løbet af 1800-tallet lykkedes det nogenlunde at få kontrol over flyvesandet, og i 1830 overgik møllen med tilhørende møllegård til selveje. Midt

i 1800-tallet bestod folkeholdet på møllen foruden af mølleren, hans kone og deres tre børn samt møllerkonens moder af fire karle, tre tjenestepiger og en lærerinde.

I sæsonen for maling af kornet har der desuden været drevet gæstgiveri. Når bønderne kom til møllen, måtte de regne med at skulle vente, først til det blev deres tur, derefter til deres korn var malet færdig. I ventetiden opstaldedes hestene i møllergården, mens man selv kunne fordrive tiden i udskænkingsstuen med nogle gode drammer, kortspil og udveksling af nyheder. Mølledagen var en festdag – og udvekslingen af nyheder – eller rygter og sladder – var så tilpas påvirket af de gode møllerdrammer, at det var slået fast i lovgivningen, at udtalelser, der var faldet i en smedje eller en mølle ikke havde retsgyldighed ...

Vest for Ørnbjerg Mølle, på den modsatte side af den nuværende Ebeltoft-landevej, lå tidligere endnu en mølle, Ulstrup mølle. Også den med stor møllegård, hvoraf en enkelt bygning, den såkaldte ”Åstedet”, endnu eksisterer. Til denne mølle hørte også en kro, Ulstrup Kro, der efter et grufuldt mord i 1856 flyttedes op til landevejen, hvor bygningerne endnu ses, men nu ejes af Hedeselskabet. Krodriften ophørte omkring 1920.

Litteratur:

www.oernbjergmoelle.dk

Ørnbjerg Møllelaugs folder ”Ørnbjerg Mølle”

Jørgen Wendelboe: Historien om Ørnbjerg Mølle, 1994

Jørgen Wendelboe: Historien om Ulstrup, 1994

Vilfred Friborg Hansen, skrevet til Syddjursportalens oplevelsesguide marts 2012